

Prevence a léčba COVID-19

Informace pro pacienty

Živý (Living) klinický doporučený postup (adolopment)

Autoři: Prof. MUDr. Vladimír Černý, Ph.D., FCCM, Prof. MUDr. Věra Adámková, CSc.,
(pracovní tým) MUDr. David Astapenko, Ph.D., Doc. MUDr. Martin Balík, Ph.D., EDIC, Prof.
MUDr. Jan Beneš, Ph.D., MUDr. Ing. Jan Beneš, Doc. MUDr. Jan Bláha, Ph.D.,
MHA, MUDr. Renata Černá Pařízková, Ph.D., LL.M., Doc. MUDr. Pavel Dostál,
Ph.D., MBA, Prof. MUDr. Pavel Dřevínek, Ph.D., Doc. MUDr. František Duška,
Ph.D., Doc. MUDr. Jozef Klučka, Ph.D., Doc. MUDr. Vladimír Koblížek, Ph.D.,
MUDr. Milan Kratochvíl, MUDr. Roman Kula, Doc. MUDr. Bohumil Seifert, Ph.D.,
Prof. MUDr. Ilja Stříž, CSc., Doc. MUDr. Roman Škulec, Ph.D., Prof. MUDr. Petr
Štourač, Ph.D., Prof. MUDr. Martina Vašáková, Ph.D., Doc. MUDr. Tomáš
Vymazal, Ph.D., MHA

(metodický tým) PhDr. Miloslav Klugar, Ph.D., MUDr. Lucia Kantorová, Mgr. Tereza Friessová

Verze: 3.1

Datum: 19. 12. 2022

Informace pro pacienty

Definice

Onemocnění COVID-19 je způsobeno virem SARS-CoV-2 a postihuje zejména dýchací soustavu. Toto onemocnění bylo poprvé zaznamenáno v prosinci roku 2019 ve městě Wuhan v Číně. Ke dni 13. 12. 2022 se na celém světě virem SARS-CoV-2 nakazilo přes 649 milionů osob a přes 6,6 milionů pacientů s tímto virem zemřelo.¹

Projevy

Inkubační doba (tedy doba od okamžiku, kdy se osoba virem nakazí, do okamžiku, kdy se objeví první příznaky onemocnění) je nejčastěji 5–7 dní, avšak může být v rozmezí 2–14 dnů. U cca 20 % nakažených se nemusí příznaky objevit vůbec, takový průběh nazýváme „asymptomatický“, neboli bezpříznakový.

Mezi nejčastější příznaky onemocnění COVID-19 u dospělých patří:

- zvýšená tělesná teplota
- únava, malátnost
- bolest svalů
- bolest v krku
- kašel
- dušnost
- bolest na hrudi
- ztráta čichu a/nebo chuti

Příznaků je ale celá řada a je obtížné onemocnění přesně vymežit.

Závažnost onemocnění

Příznaky onemocnění COVID-19 mohou být na škále od mírných, které nevyžadují nemocniční péči, až po velmi těžké, kdy se rozvíjí závažný zánět plic, dušnost a selhávání důležitých orgánů, až smrt. U dětských pacientů je nejzávažnější formou onemocnění COVID-19 tzv. multisystémový zánětlivý syndrom dětí, který se zpravidla rozvíjí až několik týdnů po onemocnění.

Riziko těžšího průběhu onemocnění a úmrtí je zvýšené u osob vyššího věku a u těch, kteří mají přidružená onemocnění – obezitu, diabetes mellitus (tj. cukrovku), vysoký krevní tlak a další.

Riziko krevních sraženin

U pacientů s onemocněním COVID-19 se ve zvýšené míře objevují krevní sraženiny. Krevní sraženina může ucpat cévy a způsobit infarkt myokardu, cévní mozkovou příhodu (tzv. mozkovou mrtvici), hlubokou žilní trombózu a plicní embolii. Všechny tyto stavy jsou potenciálně život ohrožující.

Mezi projevy onemocnění způsobeného krevní sraženinou patří bolestivost a zvýšená teplota okolí postižené cévy, otok nebo bolest končetin, zrychlený tep, bolest na hrudi, dušnost a kašel bez jasné

¹ COVID-19 Map. Johns Hopkins Coronavirus Resource Center. Accessed December 13, 2022.
<https://coronavirus.jhu.edu/map.html>

příčiny. Z důvodu tohoto zvýšeného rizika vzniku krevních sraženin se u pacientů v nemocniční péči podává preventivní protisrážlivá léčba, tzv. antikoagulace.

Léčba

K léčbě onemocnění COVID-19 u pacientů s vysokým rizikem těžkého průběhu nebo u hospitalizovaných pacientů se používají léky bránící šíření viru v lidském těle, léky zabraňující rozvoji zánětu a léky proti srážení krve. U hospitalizovaných pacientů dále probíhá speciální podpora dýchání a dalších orgánových funkcí dle konkrétních příznaků a jejich závažnosti.

Očkování a preventivní opatření

V současné době je v ČR proti onemocnění COVID-19 dostupné očkování, které snižuje riziko závažného průběhu tohoto onemocnění. Neočkované osoby mají vyšší riziko úmrtí a hospitalizace v souvislosti s onemocněním COVID-19. Více informací o vakcínách naleznete [zde](#).

Krom očkování mají nadále význam preventivní opatření, jako je dodržování rozestupů, pravidelné a řádné větrání vnitřních prostor, mytí rukou, nošení ochrany nosu a úst v podobě respirátorů, a další.

Neexistuje spolehlivá léková prevence onemocnění COVID-19. Používají se některé monoklonální protilátky (speciálně získávané protilátky působící proti určité biologické struktuře), nicméně ty mají sníženou účinnost na variantu omikron, takže se od jejich používání nyní ustupuje.

Další informace

Tento doporučený postup se kromě výše uvedeného dále zabývá i etickými aspekty nemocniční péče, monitorováním pacientů v domácí léčbě, léčbou dětí a multisystémového zánětlivého syndromu u dětí, a managementem dlouhodobých následků, neboli postakutního syndromu či tzv. „long COVID“. Doporučený postup vymezuje sérii nevhodnějších postupů dle současných vědeckých poznatků a je pravidelně aktualizován. Je ovšem zapotřebí individuální zvážení všech okolností daného pacienta lékařem, od doporučeného postupu se tedy lze odchýlit.

Kompletní klinický doporučený postup Prevence a léčba COVID-19 je dostupný [zde](#).

Doporučení ve srozumitelném jazyce

Pro doporučení tohoto klinického doporučeného postupu Prevence a léčba COVID-19 bylo na [Živé mapě doporučení](#) o COVID-19 identifikováno šest existujících doporučení ve srozumitelném jazyce. Nalezená doporučení ve srozumitelném jazyce byla přeložena do českého jazyka a jsou uvedena níže. Popis tvorby těchto doporučení se nachází v kapitole „Metodika tvorby doporučení ve srozumitelném jazyce“ doporučeného postupu.

1. Kasirivimab plus imdevimab (těhotné a kojící)

Toto doporučení ve srozumitelném jazyce se vztahuje ke klinické otázce 8 klinického doporučeného postupu Prevence a léčba COVID-19 (01.07.2022).

Otázka ve srozumitelném jazyce	
Měl by se kasirivimab plus imdevimab používat k léčbě těhotných a kojících žen se středně těžkým až kritickým onemocněním COVID-19?	
Doporučení ve srozumitelném jazyce	
Australský NCCET* navrhuje léčit těhotné a kojící ženy se středně těžkým až kritickým onemocněním COVID-19 kombinací látek kasirivimab plus imdevimab (přípravek Ronapreve).	
*National COVID-19 Clinical Evidence Taskforce (Národní pracovní skupina pro klinické důkazy o onemocnění COVID-19). (Zveřejněno 2022)	
Toto doporučení se Vás týká, pokud:	
<ul style="list-style-type: none"> • Jste těhotná nebo kojící žena, která je v nemocnici pro středně těžké nebo kritické onemocnění COVID-19 a která nemá proti onemocnění COVID-19 protilátky. • Pečujete o těhotnou nebo kojící ženu se středně těžkým nebo kritickým onemocněním COVID-19. 	
Síla doporučení: Slabé	
Doporučení může být silné, nebo slabé. Pokud je doporučení slabé, mnoho osob v dané situaci by se jím mělo řídit, ale někteří ne. Je vhodné se poradit se zdravotnickým pracovníkem. (Pokud je doporučení silné, většina osob v dané situaci by se jím měla řídit.)	
Vysvětlení doporučení	
Proč je doporučení slabé	Další informace
<p>Toto doporučení je slabé, protože zatím není k dispozici dostatek důkazů o rizicích této léčby pro matku a plod.</p> <p>Pokud přínosy převažují nad možnými riziky pro matku a plod, navrhuje australský NCCET používat kasirivimab plus imdevimab k léčbě středně těžkého až kritického onemocnění COVID-19 u těhotných a kojících žen.</p>	<p>Kasirivimab a imdevimab jsou protilátky, které se vážou na virus a zabraňují jeho vstupu do lidské buňky.</p> <p>Kasirivimabem plus imdevimabem se podává pacientům s těžkým až kritickým onemocněním COVID-19, jejichž stav vyžaduje pobyt v nemocnici.</p> <p>Kombinace látek kasirivimab plus imdevimab může procházet placentou do krevního oběhu nenarozeného dítěte (plodu).</p> <p>Není známo, jestli se kasirivimab plus imdevimab dostává do mateřského mléka, pokud kojící žena tyto látky užívá. Nejsou k dispozici informace o účincích kasirivimabu plus imdevimabu na kojené děti nebo o jeho vlivu na produkci mateřského mléka.</p> <p>U těhotných a kojících žen není nutná úprava dávky</p>

		tohoto léku.
Přínosy a rizika		
<p>Přínosy: Podávání kombinace látek kasirivimab plus imdevimab snižuje obecně u pacientů se středně těžkým až kritickým onemocněním COVID-19 riziko úmrtí a zkracuje délku pobytu v nemocnici.</p> <p>Rizika: V současné době je nedostatek informací o bezpečnosti kombinace látek kasirivimab plus imdevimab pro těhotné ženy, plod a kojící ženy.</p>		
Co to pro Vás znamená		
Co můžete udělat	Poradte se se zdravotníkem	
O léčbě onemocnění COVID-19 u těhotných a kojících žen kasirivimabem plus imdevimabem se můžete poradit se zdravotníkem.	<p>Se zdravotníkem se můžete poradit o:</p> <ul style="list-style-type: none"> • možnostech léčby onemocnění COVID-19, které jsou pro Vás vhodné, • rizicích léčby kasirivimabem plus imdevimabem, • pravděpodobnosti výskytu nežádoucích účinků kasirivimabu plus imdevimabu, • tom, zda může kasirivimab plus imdevimab ovlivnit Vaše těhotenství nebo kojení. 	

Další informace o doporučení

Téma doporučení
Kasirivimab plus imdevimab (těhotné/kojící)
Autor doporučení
Australian National COVID-19 Clinical Evidence Taskforce
Odkaz na doporučení na Živé mapě doporučení o COVID-19
https://covid19.recmapp.org/recommendation/aa01af7e-007f-4780-86bb-531717946b04
Zdroj doporučení
National COVID-19 Clinical Evidence Taskforce. (2022). Australian guidelines for the clinical care of people with COVID-19. 2021. Available from: https://covid19evidence.net.au/
Datum publikace
07.06.2022
Původní znění doporučení
Consider using casirivimab plus imdevimab in pregnant or breastfeeding women who are seronegative patients hospitalised with moderate to critical COVID-19.

2. Inhibitory IL-6: tocilizumab nebo sarilumab

Toto doporučení ve srozumitelném jazyce se vztahuje ke klinické otázce 19 klinického doporučeného postupu Prevence a léčba COVID-19 (01.07.2022).

Otázka ve srozumitelném jazyce	
Měly by se blokátory receptorů IL-6 (tocilizumab nebo sarilumab) používat k léčbě pacientů s těžkým nebo kritickým onemocněním COVID-19?	
Doporučení ve srozumitelném jazyce	
Světová zdravotnická organizace* doporučuje léčit pacienty s těžkým až kritickým onemocněním COVID-19 blokátory receptorů IL-6 (tocilizumabem nebo sarilumabem).	
*World Health Organization, WHO. (Zveřejněno 2022)	
Toto doporučení se Vás týká, pokud:	
<ul style="list-style-type: none"> • Máte těžké nebo kritické onemocnění COVID-19. • Pečujete o osobu s těžkým nebo kritickým onemocněním COVID-19. 	
Síla doporučení: Silné	
Doporučení může být silné, nebo slabé. Pokud je doporučení silné, většina osob v dané situaci by se jím měla řídit. (Pokud je doporučení slabé, mnoho osob v dané situaci by se jím mělo řídit, ale někteří ne. Je vhodné se poradit se zdravotnickým pracovníkem.)	
Vysvětlení doporučení	
Proč je doporučení silné	Další informace
Toto doporučení je silné, protože podle WHO celkový přínos léčby tocilizumabem nebo sarilumabem převažuje nad jejími riziky. Tato léčba snižuje riziko úmrtí a také snižuje potřebu invazivní mechanické ventilace.	<p>Tocilizumab a sarilumab se řadí mezi tzv. blokátory receptorů IL-6. Tato léčiva potlačují nadměrnou imunitní reakci na virus, která je pro lidský organismus nebezpečná.</p> <p>Tocilizumabem nebo sarilumabem se léčí osoby s těžkým nebo kritickým onemocněním COVID-19, které jsou kvůli svému zdravotnímu stavu v nemocnici.</p> <p>Pokud máte těžké, nebo kritické onemocnění COVID-19, měli byste spolu s tocilizumabem nebo sarilumabem dostávat rovněž kortikosteroidy (léčiva, která jsou také používána ke snížení nadměrné imunitní reakce).</p> <p>Tocilizumab i sarilumab se podávají přímo do žíly. Kortikosteroidy mohou se podávat jak ústy (polknutím tablety), tak nitrožilně v kombinaci s tocilizumabem nebo sarilumabem.</p>

	<p>Tocilizumab i sarilumab se podávají v jedné dávce během 1 hodiny. Druhá dávka se podává 12 až 48 hodin po dávce první.</p> <p>Před zahájením léčby se provádí krevní testy a v průběhu léčby jsou pacienti pod zdravotnickým dohledem pro co nejrychlejší odhalení možných komplikací.</p> <p>Léčba tocilizumabem nebo sarilumabem se zahajuje brzy po přijetí do nemocnice.</p> <p>V tuto chvíli není jisté, zda mohou být tocilizumabem nebo sarilumabem léčeny také těhotné ženy a děti.</p>
--	--

Přínosy a rizika

Přínosy: Léčba blokátory receptorů IL-6 (tocilizumabem nebo sarilumabem) snižuje úmrtnost pacientů s těžkým nebo kritickým onemocněním COVID-19. Ve skupině osob, které dostávaly blokátory receptorů IL-6, zemřelo 11,4 % osob, zatímco ve skupině osob, které blokátory IL-6 nedostávaly, zemřelo 13 % osob (tj. snížení rizika úmrtí o 1,6 % při podání blokátorů IL-6). Rovněž se u léčených osob snižuje potřeba invazivní mechanické ventilace.

Rizika: Blokátory receptorů IL-6 (tocilizumab a sarilumab) mohou zvyšovat riziko dalších infekcí, včetně těch bakteriálních a plísňových. Riziko závažných nežádoucích účinků po podání blokátorů receptorů IL-6 u pacientů s onemocněním COVID-19 je nejasné.

Co to pro Vás znamená

Co můžete udělat	Poradte se se zdravotníkem
O léčbě onemocnění COVID-19 blokátory IL-6 se můžete poradit se zdravotníkem.	Se zdravotníkem se můžete poradit o: <ul style="list-style-type: none"> • přínosech a rizicích léčby blokátory receptorů IL-6, • tom, zda nemáte základní onemocnění, kvůli kterému jste náchylnější k infekcím.

Další informace o doporučení

Téma doporučení
Inhibitory IL-6 (tocilizumab nebo sarilumab)
Autor doporučení
World Health Organization (WHO)
Odkaz na doporučení na Živé mapě doporučení o COVID-19
https://covid19.recmaph.org/recommendation/38a604a5-2fb2-4432-bcb1-c9b935dd5e83
Zdroj doporučení
World Health Organization. (2021). Therapeutics and COVID-19: living guideline, 7 December 2021. World Health Organization. https://www.who.int/publications/i/item/WHO-2019-nCoV-therapeutics-2021.4 .

License: CC BY-NC-SA 3.0 IGO

Datum publikace

14.07.2022

Původní znění doporučení

The World Health Organization (WHO) recommends treatment with IL-6 receptor blockers (tocilizumab or sarilumab) for patients with severe or critical COVID-19 infection.

3. Kolchicin

Toto doporučení ve srozumitelném jazyce se vztahuje ke klinické otázce 33 klinického doporučeného postupu Prevence a léčba COVID-19 (01.07.2022).

Otázka ve srozumitelném jazyce	
Měl by se kolchicin používat k léčbě pacientů s onemocněním COVID-19?	
Doporučení ve srozumitelném jazyce	
Australský NCCET* <u>nedoporučuje</u> léčit pacienty s onemocněním COVID-19 kolchicinem.	
*National COVID-19 Clinical Evidence Taskforce (Národní pracovní skupina pro klinické důkazy). (Zveřejněno 2022)	
Toto doporučení se Vás týká, pokud:	
<ul style="list-style-type: none"> • Máte onemocnění COVID-19 • Pečujete o osobu s onemocněním COVID-19 	
Síla doporučení: Silné	
<p>Doporučení může být silné, nebo slabé. Pokud je doporučení silné, většina osob v dané situaci by se jím měla řídit. (Pokud je doporučení slabé, mnoho osob v dané situaci by se jím mělo řídit, ale někteří ne. Je vhodné se poradit se zdravotnickým pracovníkem.)</p>	
Vysvětlení doporučení	
Proč je doporučení silné	Další informace
<p>Toto doporučení je silné, protože existuje dostatek důkazů, že podávání kolchicinu neúčinkuje při léčbě onemocnění COVID-19 lépe než standardní péče. Podávání kolchicinu může pacientům s onemocněním COVID-19 více uškodit než prospět.</p>	<p>Kolchicin je prudce jedovatá látka přírodního původu, která se v malých dávkách používá k léčbě dny – zánětlivého onemocnění kloubů.</p> <p>Doporučení nepoužívat kolchicin k léčbě onemocnění COVID-19 platí pro všechny věkové skupiny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • děti a dospívající • dospělé • těhotné a kojící • osoby v paliativní péči (tj. osoby v pokročilé nebo terminální fázi nemoci) • starší křehké dospělé (křehkost je zdravotní stav zahrnující úbytek hmotnosti, slabost, únavu a ztrátu svalové hmoty) <p>Většina informovaných pacientů by kolchicin k léčbě onemocnění COVID-19 nepoužívala.</p>
Přínosy a rizika	
<p>Přínosy: Studie prokázaly, že kolchicin není při léčbě onemocnění COVID-19 účinnější než běžně užívaná léčba. Podle studií podávání kolchicinu pacientům s onemocněním COVID-19 není přínosné, nesnižuje riziko úmrtí</p>	

a má jen malý nebo žádný vliv na potřebu mechanické ventilace a délku pobytu v nemocnici.

Rizika: Studie prokázaly, že užívání kolchicinu je pravděpodobně spojeno se zvýšeným výskytem nežádoucích účinků. U osob, které dostávaly kolchicin, se nežádoucí účinky objevily u 31,8 % případů, zatímco u osob, které kolchicin nedostávaly, se nežádoucí účinky objevily u 19,9 % případů (tj. o 11,9 % vyšší výskyt nežádoucích účinků při podání kolchicinu). Mezi nežádoucí účinky kolchicinu patří průjem, žaludeční křeče a zvracení. Vysoké dávky kolchicinu mohou způsobit těžký průjem, dehydrataci, snížení tvorby krvinek a poruchy látkové rovnováhy v těle.

Co to pro Vás znamená

Co můžete udělat	Poradte se se zdravotníkem
O léčbě onemocnění COVID-19 kolchicinem se můžete poradit se zdravotníkem.	Se zdravotníkem se můžete poradit o: <ul style="list-style-type: none"> • přínosech a rizicích léčby kolchicinem, • účinnosti kolchicinu ve srovnání s jinými možnostmi léčby, • dalších možnostech léčby onemocnění COVID-19.

Další informace o doporučení

Téma doporučení
Kolchicin
Autor doporučení
Australian National COVID-19 Clinical Evidence Taskforce
Odkaz na doporučení na Živé mapě doporučení o COVID-19
https://covid19.recmmap.org/recommendation/21c7f719-110e-4ca4-ac3f-590dad9c047e
Zdroj doporučení
National COVID-19 Clinical Evidence Taskforce. (2022). Australian guidelines for the clinical care of people with COVID-19. 2022. Available from: https://covid19evidence.net.au/
Datum publikace
07.06.2022
Původní znění doporučení
Do NOT use colchicine for the treatment of COVID-19.

4. Lopinavir/Ritonavir

Toto doporučení ve srozumitelném jazyce se vztahuje ke klinické otázce 37 klinického doporučeného postupu Prevence a léčba COVID-19 (01.07.2022).

Otázka ve srozumitelném jazyce	
Měl by se lopinavir/ritonavir používat k léčbě pacientů s onemocněním COVID-19?	
Doporučení ve srozumitelném jazyce	
Světová zdravotnická organizace <u>nedoporučuje</u> léčit pacienty s onemocněním COVID-19 lopinavirem/ritonavirem.	
*World Health Organization, WHO. (Zveřejněno 2022)	
Toto doporučení se Vás týká, pokud:	
<ul style="list-style-type: none"> • Máte onemocnění COVID-19. • Pečujete o osobu s onemocněním COVID-19. 	
Síla doporučení: Silné	
Doporučení může být silné, nebo slabé. Pokud je doporučení silné, většina osob v dané situaci by se jím měla řídit. (Pokud je doporučení slabé, mnoho osob v dané situaci by se jím mělo řídit, ale někteří ne. Je vhodné se poradit se zdravotnickým pracovníkem.)	
Vysvětlení doporučení	
Proč je doporučení silné	Další informace
Toto doporučení je silné, protože existují dostatečně silné důkazy, že podávání léku lopinavir/ritonavir může pacientům s onemocněním COVID-19 více uškodit než prospět.	Lopinavir/ritonavir je léčivo působící proti množení viru v těle. Používá se u pacientů s onemocněním AIDS. Neexistují důkazy, že by byl lopinavir/ritonavir při léčbě onemocnění COVID-19 účinný. Neopodstatněné plošné podávání lopinaviru/ritonaviru by navíc mohlo způsobit nedostatek tohoto léčiva pro pacienty s onemocněním AIDS. Většina informovaných pacientů by lopinavir/ritonavir k léčbě onemocnění COVID-19 neužívala.
Přínosy a rizika	
<p>Přínosy: Neexistují důkazy, že by byl lopinavir/ritonavir účinný při léčbě onemocnění COVID-19. Podávání lopinaviru/ritonaviru pravděpodobně nesnižuje u pacientů s onemocněním COVID-19 úmrtnost ani potřebu mechanické ventilace.</p> <p>Rizika: Existují důkazy, že podávání léku lopinavir/ritonavir může vyvolat nevolnost a zvracení. Podávání léku lopinavir/ritonavir u pacientů s onemocněním COVID-19 také pravděpodobně zvyšuje výskyt průjmů. U osob,</p>	

které dostávaly lopinavir/ritonavir, se průjem vyskytl v 23,5 % případů, zatímco u osob, které lopinavir/ritonavir nedostávaly, se průjem vyskytl v 6,7 % případů (tj. o 16,8 % vyšší výskyt průjmů při podání lopinaviru/ritonaviru). Zvracení a průjem mohou způsobit některým osobám vážné zdravotní komplikace.

Co to pro vás znamená?

Co můžete udělat	Poradte se se zdravotníkem
O léčbě onemocnění COVID-19 lopinavirem/ritonavirem se můžete poradit se zdravotníkem.	Se zdravotníkem se můžete poradit o: <ul style="list-style-type: none"> • přínosech a rizicích léčby onemocnění COVID-19 lopinavirem/ritonavirem, • účinnosti lopinaviru/ritonaviru ve srovnání s jinými možnostmi léčby, • dalších možnostech léčby onemocnění COVID-19.

Další informace o doporučení

Téma doporučení
Lopinavir/Ritonavir
Autor doporučení
World Health Organization (WHO)
Odkaz na doporučení na Živé mapě doporučení o COVID-19
https://covid19.recmaph.org/recommendation/f5d9d3f9-62cb-43b8-b9be-52cd92870389
Zdroj doporučení
World Health Organization. (2022). Therapeutics and COVID-19: living guideline. World Health Organization. https://www.who.int/publications/i/item/WHO-2019-nCoV-therapeutics-2022.2 . License: CC BY-NC-SA 3.0 IGO
Datum publikace
03.03.2022
Původní znění doporučení
The World Health Organization (WHO) recommends against administering lopinavir/ritonavir for treatment of COVID-19. Remark: This recommendation applies to patients with any disease severity and any duration of symptoms.

5. Antikoagulancia (pacienti s kritickým onemocněním COVID-19)

Toto doporučení ve srozumitelném jazyce se vztahuje ke klinické otázce 40 klinického doporučeného postupu Prevence a léčba COVID-19 (01.07.2022).

Otázka ve srozumitelném jazyce	
Měly by se léky proti srážení krve používat u pacientů s kritickým onemocněním COVID-19 v nižší nebo vyšší dávce?	
Doporučení ve srozumitelném jazyce	
Americká hematologická společnost* navrhuje, aby pacienti s kritickým onemocněním COVID-19 dostávali nižší dávky léků proti srážení krve.	
*American Society of Hematology, ASH. (Zveřejněno 2020)	
Toto doporučení se Vás týká, pokud:	
<ul style="list-style-type: none"> Máte kritický průběh onemocnění COVID-19 a <u>není u Vás podezření na onemocnění způsobené krevní sraženinou, nebo nemáte onemocnění potvrzené.</u> Pečujete o osobu s kritickým průběhem COVID-19. 	
Síla doporučení: Slabé	
Doporučení může být silné, nebo slabé. Pokud je doporučení slabé, mnoho osob v dané situaci by se jím mělo řídit, ale někteří ne. Je vhodné se poradit se zdravotnickým pracovníkem. (Pokud je doporučení silné, většina osob v dané situaci by se jím měla řídit.)	
Vysvětlení doporučení	
Proč je doporučení slabé	Další informace
<p>Toto doporučení je slabé, protože i když mají důkazy o přínosech i rizicích této léčby velmi nízkou jistotu, členové ASH rozhodli, že rizika spojená s vyšší dávkou (tzv. „terapeutickou“) jsou větší než její přínosy. Proto doporučují dávku nižší (tzv. „profylaktickou“).</p> <p>Zatím neexistují důvěryhodné studie srovnávající různé typy léků proti srážení krve pacientům s kritickým onemocněním COVID-19.</p>	<p>Kritické onemocnění COVID-19 je život ohrožující stav vyžadující léčbu na jednotce intenzivní péče.</p> <p>Pacienti s onemocněním COVID-19 mají zvýšené riziko vzniku krevních sraženin. Léky proti srážení krve vzniku sraženin zabraňují.</p> <p>Krevní sraženina může ucpat cévy a způsobit infarkt myokardu, cévní mozkovou příhodu (tzv. mozková mrtvice) nebo hlubokou žilní trombózu v dolních končetinách. Z dolních končetin může sraženina doputovat krevním řečištěm do plicní cévy, kterou může ucpat a způsobit plicní embolii.</p> <p>Vyšší dávky léků proti srážení krve mohou způsobit krvácení.</p> <p>Lékaři dávku přizpůsobují podle toho, zda se u pacienta neobjevilo onemocnění způsobené krevní sraženinou a podle individuálního rizika vzniku</p>

		<p>sraženin, např dle:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tělesné hmotnosti • funkce ledvin • přítomnosti dalších onemocnění <p>Pacienti, kteří dostávají léky proti srážení, jsou pod zdravotnickým dohledem, aby se včas odhalilo případné krvácení, nebo vznik krevních sraženin.</p> <p>Léky proti srážení krve jsou známe také jako „léky na ředění krve“.</p>
Přínosy a rizika		
<p>Přínosy: Léky proti srážení krve mohou u pacientů s kritickým průběhem onemocnění COVID-19 snížit riziko vzniku krevních sraženin. Riziko krvácení při podávání nízkých dávek je nižší než při podávání středních a vysokých dávek.</p> <p>Rizika: Neexistuje zatím dostatek důkazů, že podávání nízkých dávek léků proti srážení krve pacientům s kritickým průběhem onemocnění COVID-19 bude vždy přínosné. Každému pacientovi musí být dávkování léků proti srážení krve nastaveno individuálně.</p>		
Co to pro vás znamená		
Co můžete udělat	Poradte se se zdravotníkem	
<p>O dávkování léků proti srážení krve při kritickém průběhu onemocnění COVID-19 se můžete informovat u zdravotníka.</p>	<p>Se zdravotníkem se můžete poradit o tom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zda máte vyšší riziko závažného onemocnění COVID-19, • zda máte vyšší pravděpodobnost vzniku krevních sraženin, nebo naopak krvácení, • zda Vaše příznaky onemocnění COVID-19 vyžadují podávání léků proti srážení krve, • jakým způsobem bude zdravotník dále sledovat Váš stav. 	

Další informace pro pacienty

Téma doporučení
Antikoagulancia, kritické onemocnění COVID-19
Autor doporučení
Americká hematologická společnost (ASH)
Odkaz na doporučení na Živé mapě doporučení o COVID-19
https://covid19.recmaph.org/recommendation/e36f9763-cbce-4ca4-bcaa-0dc4bf2e7482

Zdroj doporučení
ASH Guidelines on Use of Anticoagulation in Patients with COVID-19. Accessed from https://www.hematology.org/education/clinicians/guidelines-and-quality-care/clinical-practice-guidelines/venous-thromboembolism-guidelines/ash-guidelines-on-use-of-anticoagulation-in-patients-with-covid-19
Datum publikace
10.08.2020
Původní znění doporučení
The ASH guideline panel <i>suggests</i> using prophylactic-intensity over intermediate-intensity or therapeutic-intensity anticoagulation in patients with COVID-19 related acute illness who do not have suspected or confirmed VTE (conditional recommendation based on very low certainty in the evidence about effects).

6. Dexamethazon (děti a dospívající)

Toto doporučení ve srozumitelném jazyce se vztahuje ke klinické otázce 64 klinického doporučeného postupu Prevence a léčba COVID-19 (01.07.2022).

Otázka ve srozumitelném jazyce	
Měl by se dexametazon (nebo jiný kortikosteroid) používat k léčbě dětí a dospívajících s onemocněním COVID-19, kteří nevyžadují léčbu kyslíkem?	
Doporučení ve srozumitelném jazyce	
Australský NCCET* navrhuje <u>neléčit</u> dexametazonem (nebo jiným kortikosteroidem) děti a dospívající s onemocněním COVID-19, kteří nevyžadují léčbu kyslíkem.	
*National COVID-19 Clinical Evidence Taskforce (Národní pracovní skupina pro klinické důkazy). (Zveřejněno 2022)	
Toto doporučení se Vás týká, pokud:	
<ul style="list-style-type: none"> • Jste dítě nebo dospívající s onemocněním COVID-19. • Pečujete o dítě nebo dospívajícího s onemocněním COVID-19. 	
Síla doporučení: Slabé	
Doporučení může být silné, nebo slabé. Pokud je doporučení slabé, mnoho osob v dané situaci by se jím mělo řídit, ale někteří ne. Je vhodné se poradit se zdravotnickým pracovníkem. (Pokud je doporučení silné, většina osob v dané situaci by se jím měla řídit.)	
Vysvětlení doporučení	
Proč je doporučení slabé	Další informace
<p>Toto doporučení je slabé, protože vychází z výsledků studií s dospělými účastníky, nikoliv s účastníky dětského věku a dospívajícími.</p> <p>Z důkazů se však dá odvodit, že léčba onemocnění COVID-19 dexametazonem může u dětí a dospívajících způsobit více škody než užitku.</p>	<p>Dexametazon je léčivo ze skupiny kortikosteroidů. Kortikosteroidy jsou hormony snižující přehnanou reakci imunitního systému, která během onemocnění COVID-19 nastává.</p> <p>Existují situace, kdy by pro Vás užívání dexametazonu (nebo jiného kortikosteroidu) mohlo být přínosné. Je tedy důležité poradit se o Vaší konkrétní situaci se zdravotníkem.</p> <p>Nadbytečným užíváním dexametazonu byste se mohli zbytečně vystavit řadě nežádoucích účinků.</p>
Přínosy a rizika	
<p>Přínosy: Neexistují důkazy o přínosu léčby onemocnění COVID-19 dexametazonem u dětí a dospívajících, kteří nevyžadují léčbu kyslíkem.</p> <p>Rizika: Existují důkazy o tom, že léčba dexametazonem může zvýšit riziko úmrtí u dospělých pacientů s onemocněním COVID-19, kteří nevyžadují léčbu kyslíkem.</p>	

Co to pro Vás znamená	
Co můžete udělat	Poradte se se zdravotníkem
O léčbě onemocnění COVID-19 dexametazonem se můžete poradit se zdravotníkem.	Se zdravotníkem se můžete poradit o: <ul style="list-style-type: none"> přínosech a rizicích léčby dexametazonem, dalších možnostech léčby onemocnění COVID-19.

Další informace o doporučení

Téma doporučení
Dexametazon (děti a dospívající)
Autor doporučení
Australian National COVID-19 Clinical Evidence Taskforce
Odkaz na doporučení na Živé mapě doporučení o COVID-19
https://covid19.recmapp.org/recommendation/ca22bc3f-b426-42cd-b324-5c2e0d883bb3
Zdroj doporučení
National COVID-19 Clinical Evidence Taskforce. Australian guidelines for the clinical care of people with COVID-19. 2021 [version 48.1]. Available from: https://covid19evidence.net.au/
Datum publikace
07.06.2022
Původní znění doporučení
According to the Australian National COVID-19 Clinical Evidence Taskforce, do not routinely use dexamethasone (or other corticosteroids) to treat COVID-19 in children or adolescents who do not require oxygen. Remark: Dexamethasone and other corticosteroids should still be used for other evidence-based indications in children or adolescents who have COVID-19.